

2019

JAARVERSLAG

In dit jaarverslag worden onder meer de volgende begrippen gebruikt:

- COKZ: Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel
- NCAE: Nederlandse Controle Autoriteit Eieren

INHOUDSOPGAVE

1.	Algemeen	
1.1	Doelstellingen van het COKZ	15
1.2	Organisatieschema per 31 december 2019	16
1.3	Kwaliteitsaangelegenheden	17
1.4	Kaderwet Zelfstandige Bestuurs Organen	17
1.5	Tuchtrechtspraak	18
1.6	Financiën	21
2.	Activiteiten COKZ	
2.1	Wet dieren in de zuivelsector	23
2.2	EU-hygiëneverordeningen	30
2.3	Verordening dierlijke bijproducten	32
2.4	Exportcertificaten en aansluitmodule	33
2.5	Audits van buitenlandse autoriteiten en delegaties	38
2.6	Interventieregelingen	39
2.7	Cross compliance melkveehouderijbedrijven	41
3.	Activiteiten NCAE	
3.1	Wet dieren: Handelsnormen eieren en pluimveevlees	44
3.2	EU-hygiëneverordeningen	48
3.3	Verordening dierlijke bijproducten	50
3.4	Voorcertificering eieren	50
3.5	Cross compliance pluimveehouderijbedrijven	51
Bijlage:	Samenstelling van bestuur, deskundigencommissie zuivel, technische adviescommissies en tuchtgerecht COKZ	52
	Gebruikte afkortingen	54

VOORWOORD

Op alle fronten was 2019 een bewogen jaar. In maart gaf de politiek een heel duidelijk signaal af over de positionering van de NCAE. De Commissie Sorgdrager had in het kader van het rapport over de fipronil affaire aanbevolen de taken van de NCAE over te hevelen naar de NVWA. Maar de Tweede Kamer gaf met een door alle vier de coalitiepartijen ondertekende en unaniem aangenomen motie te kennen deze aanbeveling niet te steunen en de NCAE bij het COKZ te willen houden. De ministers Bruins van VWS en Schouten van LNV zegden toe de motie uit te zullen voeren. Dit politieke besluit werd nog eens onderstreept door het kennismakingsbezoek dat de Secretaris Generaal van LNV en zijn plaatsvervanger, kort daarna aan het COKZ brachten. Dat heeft bij het COKZ de nodige rust in de gelederen gebracht en ertoe geleid dat de organisatie met vertrouwen naar de toekomst kan kijken.

Zo werd het nieuwe kantoorpand grondig gerenoveerd en verduurzaamd. Het pand is met een dak vol zonnepanelen nagenoeg energieneutraal en voldoet aan de milieueisen van 2030. In juni werd het nieuwe pand betrokken en in september volgde de officiële opening met bijdragen van de voorzitters van de brancheorganisaties Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) en Algemene Nederlandse Vereniging van Eierhandelaren (ANEVEI), de directeur Strategie van de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) en een videobijdrage van minister Schouten. Bij de officiële opening werd ook aangekondigd dat in 2020 de NCAE volledig in het COKZ zal worden geïntegreerd en de beide onderdelen onder de nieuwe naam Controle Orgaan Kwaliteits Zaken (blijft COKZ) verder zullen gaan.

Nog meer nieuws kwam er in 2019 van het ICT front. Met vereende krachten werd een flinke stap voorwaarts gemaakt met het automatiseringssysteem en werd de nieuwe website van het COKZ gelanceerd. Geen nieuws was er in 2019 te melden over de Brexit, maar dit betekende wel dat we het hele jaar in staat van paraatheid waren om een eventuele harde Brexit op te kunnen vangen. De Europese Controleverordening is voor het COKZ zonder noemenswaardige problemen in

VOORWOORD

december in werking getreden. In het toezicht was in 2019 extra aandacht voor het toenemend aantal boerderijzuivelaars en werd met de NVWA uitstekend samengewerkt om een grote partij met Salmonella besmette Spaanse eieren terug te traceren. Op verzoek van NZO deed het COKZ samen met Wageningen Food Safety Research onderzoek naar de oorzaak van het probleem van verhoogd vriespunt in de melk. Samen met de ministeries van LNV en VWS, de eierbranche en de NVWA is een goed verlopen crisisoefening uitgevoerd. De stijgende trend van het aantal afgegeven exportcertificaten zette zich ook in 2019 voort. Met een totaal van 84.000 is het aantal ten opzichte van 2018 wederom met 5% gestegen. Op een aantal van de hierboven genoemde onderwerpen wordt in bijgaand verslag nader ingegaan. Namens het voltallige bestuur maak ik hier graag van de gelegenheid gebruik om de directie en alle medewerkers van het COKZ/NCAE hartelijk te danken voor hun inzet in het afgelopen jaar.

Mr. Drs. Ing. Dirk Duijzer
Voorzitter COKZ

Het Boter- en Kaascontrolestation, Prinsegracht 59 te Den Haag, 1912

EEN AANTAL BIJZONDERE ZAKEN

DE NCAE BLIJFT BIJ HET COKZ

In 2017 is in het rapport van de Commissie Sorgdrager inzake onderzoek fipronil als aanbeveling nr. 21 opgenomen: “Maak een eind aan de versnippering van het toezicht; stroomlijn het publieke toezicht op de eiersector en breng de taken van de NCAE onder bij de NVWA”. Op 7 maart 2019 is een motie (nr. 26991-539) van de kamerleden Geurts, De Groot, Dik-Faber en Lodders ingediend met de volgende inhoud:

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat afspraken over verantwoordelijkheden en een gedegen informatie-uitwisseling tussen de NVWA en de NCAE goed vastgelegd kunnen worden;

overwegende dat de NVWA mogelijk niet toekomt aan alle controles die de NCAE nu doet en dat hierdoor kwaliteitscontroles terug kunnen gaan lopen;

verzoekt de regering, de Nederlandse Controle Autoriteit Eieren (NCAE) in haar huidige structuur te laten bestaan en niet onder te brengen bij de NVWA,

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is door een meerderheid van de Tweede Kamer aangenomen en daarmee is uitgesproken dat de NCAE zelfstandig blijft als onderdeel van het COKZ en niet wordt opgenomen in de NVWA. De ministers van VWS en van LNV hebben besloten de motie uit te zullen voeren

In het Actieplan Voedselveiligheid van maart 2019 wordt de NVWA en de NCAE

EEN AANTAL BIJZONDERE ZAKEN

gevraagd om het publieke toezicht op het terrein van de voedselveiligheid verder te stroomlijnen en na te gaan waar verbeteringen mogelijk zijn en om te komen met voorstellen om verbeteringen gezamenlijk te implementeren.

In dat kader is een plan van aanpak samenwerking NVWA-COKZ opgesteld, waarin de optimalisering van de samenwerking tussen COKZ en NVWA nader uitgewerkt wordt in een drietal thema's. Het betreft de volgende thema's:

Thema's:	Voorgenomen inzet:
1.	Zorgen voor uniformiteit in het optreden van beide toezichthouders
2.	Bevorderen dat informatie en kennis wordt uitgewisseld
3.	Zorgen voor een verbeterde gezamenlijke aanpak van incidenten en crises

De verdere uitwerking van het plan krijgt in 2020 gestalte.

DE NIEUWE (CONTROLE)VERORDENING (EU) NR. 2017/625

Met ingang van 14 december 2019 is naast een aantal verordeningen en richtlijnen ook de huidige controleverordening (Verordening (EG) 882/2004) ingetrokken en is de verordening (EU) nr. 2017/625 in werking getreden. Deze verordening introduceert een beter geharmoniseerde en coherente aanpak van officiële controles en handhavingsmaatregelen in de agro-voedselketen en versterkt het beginsel van op risicoanalyses gebaseerde controles.

Een verschil met de vervallen verordening (EG) 882/2004 is dat de nieuwe verordening breder is. Zo zijn er bijvoorbeeld meer controlebepalingen voor plantgezondheid, biologische landbouw, gewasbeschermingsmiddelen en ook voor officiële controles en andere officiële activiteiten die de bevoegde autoriteiten uitvoeren in verband met beschermde oorsprongsbenamingen, beschermde

EEN AANTAL BIJZONDERE ZAKEN

geografische aanduidingen en gegarandeerde traditionele specialiteiten opgenomen. In de nieuwe verordening zijn ook de kaders opgenomen voor officiële laboratoria, mandatering van officiële controletaken, verplichte vergoedingen en heffingen e.d.

Het COKZ heeft in het afgelopen jaar veel overleg gevoerd over de nieuwe controleverordening, met name over de officiële controletaken en daarbij behorende bevoegdheden en de aanwijzing van de laboratoria waarvan door het COKZ gebruik wordt gemaakt. De gevolgen van de OCR voor bedrijven en de uitvoering zijn op dit moment te overzien.

NIEUWE HUISVESTING

In 2018 werd bekend dat het pand waarin het COKZ vanaf 1975 was gehuisvest door de eigenaar is verkocht om plaats te maken voor huisvesting. Toen begon de zoektocht naar een ander kantoorpand in Leusden. Diverse mogelijkheden zijn onderzocht (nieuwbouw, bestaande bouw, huur of koop). Begin februari 2019 is het huidige pand aan de Fokkerstraat aangekocht en begon een ingrijpende renovatie. Ook is het pand verduurzaamd en nagenoeg energieneutraal gemaakt, zodat het voldoet aan de milieueisen van 2030. Zo zijn er bijvoorbeeld 256 zonnepanelen op het dak van het pand gelegd en is de klimaatbeheersing volledig geautomatiseerd. De kantoorruimten zijn open en alles straalt transparantie uit. Het was een knappe prestatie van alle betrokkenen bij de bouw om in een tijd van vier maanden een heel gebouw intern te strippen en daarna alles weer op te bouwen inclusief de verduurzaming en delen van de glazen puien te vervangen. Het nieuwe kantoorpand is medio juni 2019 betrokken en de officiële opening vond plaats op 25 september 2019.

UITBREIDING FORMATIE

Met de verhuizing naar het nieuwe pand is ook de formatie van het COKZ uitgebreid, aangezien in de oude situatie een aantal diensten (boekhouding, HR, ICT, receptie/planning e.d.) werden ingehuurd. De formatie is als gevolg van de verhuizing met 4,5 fte uitgebreid.

EEN AANTAL BIJZONDERE ZAKEN

WIJZIGING ORGANISATIESCHEMA

Met ingang van de verhuizing is een nieuwe afdeling gevormd (Bedrijfsvoering) waarin de medewerkers van Financiën en Administratie, Facturatie, ICT, Receptie/planning en HR zijn ondergebracht. Ook is eind 2019 besloten het team Gegevensverwerking van de afdeling Toezicht en Controle over te hevelen naar de afdeling Exportcertificaten. Een en ander is in het organisatieschema (zie punt 1.2) weergegeven.

ICT ONTWIKKELINGEN IN 2019

In 2019 is er zowel op het gebied van hardware als software een flink aantal stappen voorwaarts gemaakt in de modernisering van het systeemlandschap van COKZ.

De renovatie van het nieuwe pand bleek een mooie gelegenheid om tegelijkertijd de infrastructuur in het nieuwe pand te moderniseren naar de eisen anno 2019. Hiermee is een solide basis gelegd om zowel de continuïteit als de beschikbaarheid van de COKZ systemen zo optimaal mogelijk te bewerkstelligen.

Op het gebied van software is in 2019 een project uitgevoerd met als doel om één van de centrale ICT systemen van COKZ weer up-to-date te brengen. Samen met een ICT-partner heeft COKZ hiertoe het bestaande systeem zowel functioneel als technisch, geanalyseerd en vervolgens stap voor stap gemigreerd naar de meest recente versies van zowel de software als de onderliggende database omgeving. Ook zijn in 2019 vorderingen gemaakt om de COKZ servers naar de meest recente versies en updates te brengen van zowel de systeem- als de applicatiesoftware. Met de immer toenemende dreigingen vanuit het internet zal ook COKZ blijvend aandacht moeten besteden aan deze aspecten.

EEN AANTAL BIJZONDERE ZAKEN

ARCHIVERING PAPIEREN ARCHIEF EN HANDBOEK VERVANGING (DIGITALISERING ARCHIEF)

In 2019 is het bewerken van het papieren archief (2007 tot en met 2018) afgerond. Er is ca. 350 strekkende meter conform de selectielijst vernietigd via een daarin gespecialiseerd bedrijf. Ca. 70 strekkende meter archief wordt nog de komende 5 jaar conform de selectielijst vernietigd.

Het COKZ is in 2019 ook begonnen met het het digitaal opslaan van documenten, in plaats van het archiveren van papieren documenten. Voor het digitaal werken is het voorwaarde dat alle te gebruiken en te produceren informatie digitaal opgeslagen en beheerd kan worden. Eén van de instrumenten voor (de introductie van) het digitaal werken is een besluit tot vervanging van de papieren documenten naar digitale documenten, waardoor de authenticiteit, integriteit, betrouwbaarheid en raadpleegbaarheid van de informatie op de lange termijn wordt geborgd. Achter het besluit vervanging dient een handboek vervanging te liggen. In 2019 is door een gespecialiseerd bedrijf een Handboek Vervanging opgesteld.

WOB-VERZOEKEN

In 2019 zijn twee Wob-verzoeken ontvangen. Wob staat voor Wet openbaarheid van bestuur.

Het eerste verzoek betrof een verzoek van een advocaat van een melkveehouder. Verzocht werd alle bestuurlijke informatie te verstrekken betreffende alle COKZ activiteiten die worden verricht in (en voor) Duitsland ten aanzien van de cliënt. De informatie is geanonimiseerd verstrekt. Daarna is een pro forma bezwaarschrift ontvangen met het verzoek dit geschrift later te onderbouwen. De afhandeling van het bezwaar vindt in 2020 plaats.

Het tweede verzoek betrof de openbaarmaking van documenten van bedrijven

EEN AANTAL BIJZONDERE ZAKEN

waar niet alles in orde is, zoals afwijkingen, overtredingen en tuchtrechtelijke afdoeningen ten aanzien van een drietal toezichtonderwerpen, namelijk:

- antibiotica in de melkveehouderij;
- watergehalte in pluimveevlees; en
- de benaming van eieren (scharrel, vrije uitloop en kooi).

De besluitvorming over dit Wob-verzoek vindt in 2020 plaats.

A photograph of a group of cows in a grassy field during sunset. The cows are of various breeds, including brown and white, and black and white. They are standing behind a wire fence. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. The sky is filled with soft, colorful clouds. The text "1. ALGEMEEN" is overlaid in the center of the image.

1. ALGEMEEN

1. ALGEMEEN

1.1.1 DOELSTELLING VAN HET COKZ

Stichting COKZ (hierna: het COKZ) heeft als doelstelling het vervullen van publieke taken in opdracht van de overheid. Het COKZ is door de overheid aangewezen voor het uitvoeren van het toezicht op de Wet dieren, de handelsnormen voor eieren en vlees van pluimvee, de EU-regelgeving (hygiënepakket) en de Warenwet. Daarnaast is het COKZ aangewezen voor het verstrekken van exportcertificaten met betrekking tot melk- en zuivelproducten en verzorgt het COKZ in opdracht van de NVWA de voorcertificering van eieren.

De wettelijke taken met betrekking tot eieren en pluimveevlees, worden formeel door het COKZ uitgevoerd. Het COKZ heeft de uitvoering van deze taken ondergebracht in een aparte dienst: de Nederlandse Controle Autoriteit Eieren (NCAE) (zie ook hoofdstuk 3).

De onafhankelijkheid van het COKZ wordt gewaarborgd door een bestuur dat bestaat uit onafhankelijke leden. De benoeming van de voorzitter en de overige bestuursleden behoeft de goedkeuring (voorzitter) resp. de instemming (overige bestuursleden) van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de Minister van Medische Zorg en Sport. De voorzitter en de leden zijn niet betrokken bij de productie en handel van zuivelproducten, eieren en/of pluimveevlees.

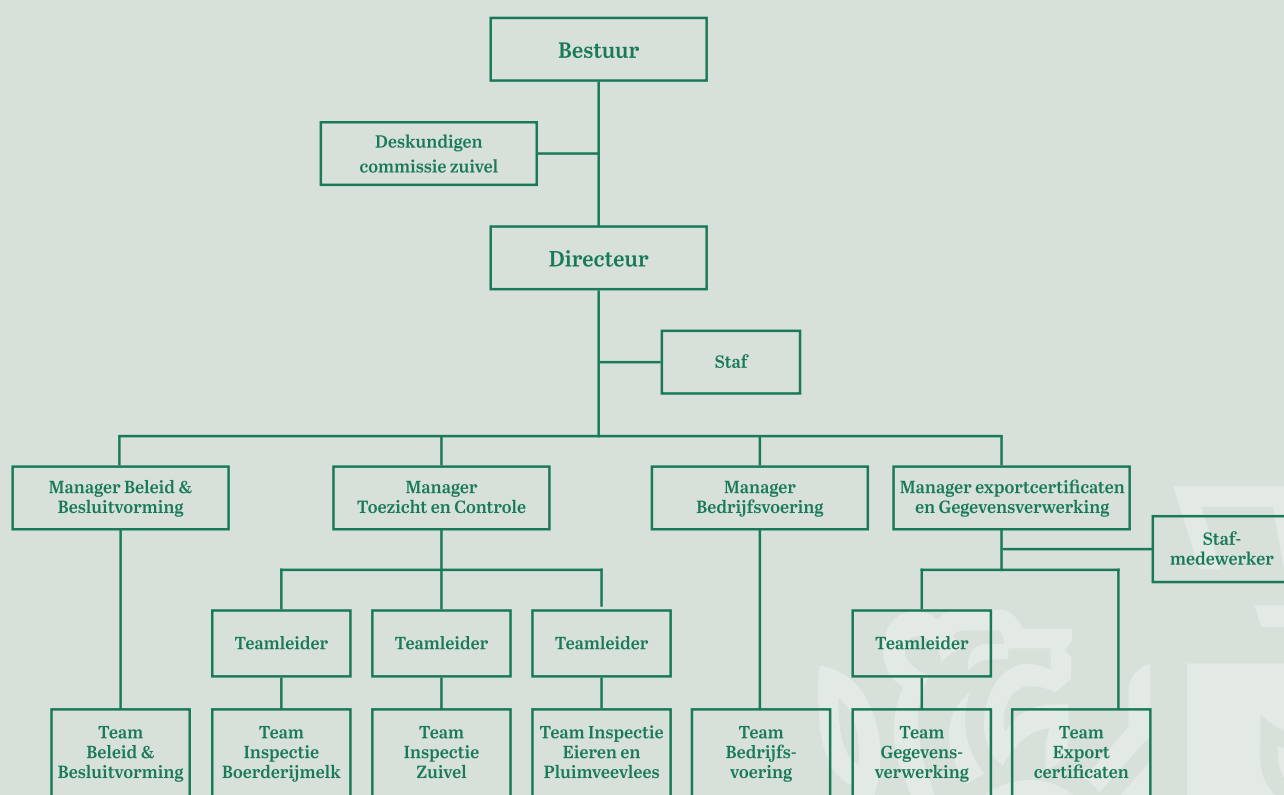
In technische zaken laat de directeur zich bijstaan door een College van Deskundigen Zuivel. Dit college bestaat uit leden, die worden benoemd door de brancheorganisaties in de zuivel (NZO, LTO en Gemzu). De samenstelling van het college is zodanig dat een vertegenwoordiging uit een branche-organisatie geen meerderheid heeft.

Daarnaast zijn er Technische Advies Commissies (TAC's) voor legpluimveehouderij resp. pakstations/eiproductenbedrijven. De leden van de TAC's zijn resp. benoemd door LTO/NOP en NVP (legpluimveehouderij) en door ANEVEI (pakstations/eiproductenbedrijven).

1. ALGEMEEN

1.2 ORGANISATIESCHEMA PER 31 DECEMBER 2019

1. ALGEMEEN

1.3 KWALITEITSAANGELEGENHEDEN

Raad voor Accreditatie

Het COKZ is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie voor inspectiewerkzaamheden en monsterneming. De afzonderlijke verrichtingen die onder de accreditatie I-O50 vallen, zijn te vinden via een link op de websites van het COKZ (www.cokz.nl) en op de website van de Raad voor Accreditatie (RvA) (www.rva.nl).

Beoordelingen kwaliteitssysteem

In 2019 is het kwaliteitssysteem beoordeeld op het voldoen aan de normen. Naast de uitvoering van interne audits is er in het verslagjaar een herbeoordeling uitgevoerd door de Raad voor Accreditatie.

Kwaliteitsjaar 2019

In het jaar 2019 is veel aandacht nodig geweest voor de verhuizing naar het nieuwe pand aan de Fokkerstraat 1 in Leusden en eigen invulling geven aan de werkzaamheden van taken welke nog bij Qlip B.V. werden afgenomen. In 2019 waren de kwaliteitsdoelstellingen dan ook gericht op continuering van het kwaliteitssysteem, aandacht en verbetering van de klachtenafhandeling en digitalisering van de papierstroom binnen het COKZ. De inspanningen gedaan ten behoeve van het kwaliteitssysteem in 2019 hebben geleid tot continuering van de accreditatie van het COKZ.

1.4 KADERWET ZELFSTANDIGE BESTUURS ORGANEN (ZBO)

Het COKZ is door het ministerie van LNV aangewezen als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) voor de taken die COKZ verricht in het kader van de Wet dieren. De Kaderwet ZBO's is van toepassing op het COKZ. In deze Kaderwet is geregeld

1. ALGEMEEN

wanneer de begroting, jaarrekening, jaarverslag e.d. moeten worden ingediend. Daarnaast voert COKZ publieke taken uit in opdracht van de ministeries van LNV en VWS en voor de NVWA.

1.5 TUCHTRECHTSPRAAK

Bij of krachtens de Landbouwkwaliteitswet worden overtredingen begaan door betrokkenen in het kader van de Wet Dieren aanhangig gemaakt bij het onafhankelijke Tuchtgerecht van het COKZ (Leusden). Dit tuchtgerecht behandelt overtredingen met betrekking tot (boeren)kaas, eieren en pluimveevlees. Wanneer het tuchtgerecht een voorgelegde overtreding bewezen acht, wordt een tuchtmaatregel opgelegd, meestal een geldboete per overtreding of een berisping.

Het totaal van de gedurende één kwartaal aan een betrokkene ten laste gelegde overtredingen wordt in het navolgende aangeduid als 'een zaak'. In 2019 was er sprake van overtredingen met betrekking tot boerenkaas, BGA Gouda Holland, BGA Hollandse geitenkaas, Noord-Hollandse Gouda kaas, eieren en pluimveevlees.

In een aantal zaken zijn geldboeten opgelegd in verband met voor de consument misleidende aanduidingen op voorverpakkingen van Gouda Holland (kaas). Eén zaak betrof het op de verpakking vermelden van het BGA-logo, maar stond niet de aanduiding "Gouda Holland" in hetzelfde gezichtsveld. In drie zaken was sprake van een onjuiste rijpingstermijn. Verreweg de meeste overtredingen bij kaas hadden betrekking op te hoge vochtgehalten en te hoge vetgehalten in de droge stof. Bij de zaken "Geitenkaas" betrof het overtredingen met betrekking tot een te laag vetgehalte in de droge stof.

Bij eieren hadden de meeste zaken betrekking op kwaliteitsovertredingen, een te hoge hokbezetting (leghennen) en bij vleeskuikens een te hoog afgeleverd gewicht per m². In onderstaande tabel is het aantal afgehandelde tuchtrechtzaken weergegeven.

1. ALGEMEEN

Aantal aanhangig gemaakte en afgehandelde zaken

Het tuchtgerecht heeft in 2019 viermaal een zitting gehouden. Door het tuchtgerecht zijn 37 zaken mondeling en 64 schriftelijk behandeld. In de meeste van de afgehandelde zaken zijn geldboeten opgelegd. In enkele zaken zijn één of meer berisping(en) opgelegd. In twee zaken is er sprake van vrijspraak. In één zaak bleek dat er geen sprake was van een overtreding en is de tenlastelegging ingetrokken.

Jaar	Aanhangig gemaakt	Aantal zaken met overtredingen ten aanzien van						Afgehandelde zaken			Nog te behandelen
		Boeren-kaas	BGA Gouda/Edam Holland	Hollandse Geitenkaas**	NH Goudse kaas	Eieren	Pluimveevlees	Mondeling	Schriftelijk	Uit vorig jaar	
2012	16	16	0	0		0	0	0	16	0	0
2013	45	12	21	0		12	0	5	45	0	6
2014	72	4	27	0		31	10	20	45	6	26
2015	63	7	32	0		19	5	39	45	26	17*
2016	54	2	17	2		15	18	24	32	17	17
2017	83	6	22	3		16	36	26	32	17	40
2018	105	4	17	3		27	54	28	75	40	41
2019	88	4	23	3	2***	21	35	37	64	37****	25

* in het overzicht van 2015 was per abuis 22 vermeld

** in 2016 zijn de eerste zaken m.b.t. BGA Hollandse geitenkaas door het tuchtgerecht behandeld

*** in 2019 zijn de eerste zaken m.b.t. Noord-Hollandse Gouda kaas door het tuchtgerecht behandeld

**** Het verschil van 4 komt doordat er één zaak nog niet is afgehandeld en drie zaken in 2020 onherroepelijk worden.

1. ALGEMEEN

1.6 FINANCIËN

BALANS PER 31 DECEMBER

Activa	2019	2018
Vaste activa	2.477.616	466.464
Vorderingen op korte termijn en voorraden	2.986.117	2.938.835
Liquide middelen	3.367.089	5.387.023
TOTAAL	8.830.822	8.792.322

Passiva	2019	2018
Algemene reserve	4.193.191	4.330.214
Voorzieningen	167.696	152.644
Schulden op lange termijn	1.158.111	
Schulden op korte termijn	3.311.602	4.309.464
TOTAAL	8.830.822	8.792.322

STAAT VAN BATEN EN LASTEN PER 31 DECEMBER

Baten	2019	2018
Opbrengsten diensten	9.121.714	8.989.220
Financiële baten	766	1.550
Overige baten	265.913	162.042
TOTAAL	9.388.393	9.152.812

Lasten	2019	2018
Personeelskosten	4.419.085	4.121.411
Uitbesteding werkzaamheden	2.773.443	2.693.797
Afschrijvingen	194.644	143.471
Huisvestigingskosten	151.215	187.128
Overige bedrijfslasten	1.938.044	1.959.368
Financiële lasten	48.985	
Toevoeging algemene reserve	-137.023	47.637
TOTAAL	9.388.393	9.152.812

2.

ACTIVITEITEN COKZ

2. ACTIVITEITEN COKZ

2.1 WET DIEREN IN DE ZUIVELSECTOR

Inleiding

De Regeling dierlijke producten (een uitvoeringsregeling in het kader van de Wet dieren) vormt de basis voor het toezicht waarmee het COKZ met betrekking tot een aantal specifieke productgroepen is belast.

In de zuivelsector gaat het hierbij om de volgende productgroepen:

- boerderijmelk;
- zuigelingenvoeding bestemd voor de export naar derde landen;
- de kwaliteit van Goudse, Edammer en Commissiekaas;
- de bescherming van de oorsprongsbenaming, de geografische aanduiding en de gegarandeerde traditionele specialiteit van een aantal specifieke kaassoorten.

De wijze waarop het toezicht wordt uitgeoefend is vastgelegd in specifieke controlereglementen. Deze reglementen zijn door het bestuur van het COKZ vastgesteld en door de overheid goedgekeurd.

Toezicht Boerderijmelk (koe- en geitenmelk)

Sinds 1 januari 2015 is het COKZ aangewezen om toezicht uit te oefenen op de naleving van de gestelde regels inzake de kwaliteit van boerderijmelk. Voor de export van melk en zuivelproducten is van belang dat de grondstof (melk) aan hoge eisen voldoet. Daarom is de kwaliteit van de melk, zoals deze bijvoorbeeld blijkt uit kiemgetal, celgetal, reinheid, residuen van antibiotica e.d., belangrijk.

Met betrekking tot de samenstelling en kwaliteit wordt van elke levering melk een monster genomen door de chauffeurs van de Rijdende Melk Ontvangsten (RMO's). Deze monsters worden door een melkcontrolelaboratorium onderzocht.

In verband met het grote belang voor de export van de Nederlandse zuivelproducten heeft het ministerie van LNV besloten deze regelgeving op te nemen in de Regeling dierlijke producten.

2. ACTIVITEITEN COKZ

Het toezicht omvat onder meer:

- Toezicht op de werkwijze van de chauffeur van de rijdende melkontvangst (RMO). Deze neemt bij het ophalen van de boerderijmelk de monsters voor het bepalen van de samenstelling en de kwaliteit van de melk, en moet hiervoor gekwalificeerd zijn.
- Toezicht op de bewaring van de monsters boerderijmelk tijdens opslag bij de fabriek (monsterbewaarpplaatscontrole) en het transport van de monsters naar het laboratorium.
- Toezicht op de uitvoering van een weging van de door de RMO aangevoerde melk ten behoeve van het vaststellen van de hoeveelheid ervan.
- Toezicht op de uitvoering van de analyses door het betrokken laboratorium. Het onderzoek van de boerderijmelk omvat onder meer het kiemgetal, het celgetal en de reinheid van de melk en de aanwezigheid van eventuele residuen van antibiotica.
- Administratief toezicht van zuivelondernemingen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de hoeveelheidsvaststelling, monsterneming en onderzoek van samenstelling en kwaliteit. Er wordt op toegezien dat de zuivelondernemingen hiervoor een functionerend kwaliteitssysteem hebben geïmplementeerd.

Zuigelingenvoeding

Bij de export van volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding buiten de Europese Unie moet worden voldaan het Warenwetbesluit bijzondere voeding 2016 en het Warenwetbesluit uitvoer van waren.

Van toepassing is de Verordening (EU) Nr. 609/2013 inzake voor zuigelingen en peuters bedoelde levensmiddelen, voeding voor medisch gebruik en de dagelijkse voeding volledig vervangende producten voor gewichtsbeheersing.

De nieuwe (kader)verordening regelt met ingang van 22 februari 2020 de intrekking van de Europese richtlijn waarin tot nu toe de eisen waaraan de zuigelingenvoeding moet voldoen zijn vastgelegd, te weten Richtlijn 2006/141/EG inzake volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding. Deze

2. ACTIVITEITEN COKZ

eisen gelden niet alleen voor zuigelingenvoeding die bestemd is voor uitvoer naar derde landen, maar ook voor de afzet van zuigelingenvoeding in de Europese Unie. De Nederlandse wetgeving verwijst in de Warenwetregeling zuigelingenvoeding 2007 naar de eisen van de richtlijn. Deze warenwetregeling is weliswaar ook op 20 juli 2016 ingetrokken, maar de bepalingen van de richtlijn blijven van toepassing tot de datum waarop de aanvullende verordeningen die in Verordening (EU) nr. 609/2013 zijn aangekondigd, van kracht worden. Dit is geregeld in het Warenwetbesluit bijzondere voeding 2016, dat op 20 juli 2016 in werking is getreden.

Een van de aanvullende verordeningen is Verordening (EU) nr. 2016/127. Deze omvat de bijzondere samenstellings- en informatievoorschriften betreffende volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding en geeft ook informatievoorschriften betreffende de voeding van zuigelingen en peuters. De nieuwe voorschriften worden met ingang van 22 februari 2020 van toepassing, behalve de regels met betrekking tot zuigelingenvoeding die van eiwithydrolysaten wordt vervaardigd. Deze gaan met ingang van 22 februari 2021 gelden.

In de Regeling dierlijke producten (Wet dieren) is het COKZ aangewezen om toe te zien op de naleving van de gestelde regels met betrekking tot zuigelingenvoeding die bestemd is om te worden uitgevoerd. Het COKZ voert ook het toezicht uit op zuigelingenvoeding die voor de binnenlandse markt wordt geproduceerd, in dit geval op basis van de Warenwet onder auspiciën van de NVWA. Dit is geregeld in de Warenwetregeling aanwijzing en werkwijze toezichthouders COKZ.

Gouda, Edam en Commissiekaas

Nationale kwaliteitsvoorschriften voor Goudse, Edammer en Commissiekaas
Voor Goudse, Edammer en Commissiekaas is het toezicht door het COKZ gebaseerd op bepalingen in de Regeling dierlijke producten. De kwaliteitseisen voor deze kaassoorten sluiten aan bij de internationale standaarden voor Goudse en Edammer kaas van de Codex Alimentarius.

2. ACTIVITEITEN COKZ

Beschermde oorsprongsbenaming (BOB)

De Nederlandse zuivelsector heeft bij de Europese Commissie productdossiers ingediend, teneinde bescherming te verkrijgen voor de oorsprongsbenaming van een aantal specifieke kaassoorten op basis van Verordening (EU) Nr. 1151/2012. De productdossiers hebben betrekking op Boeren Leidse met sleutels, Noord-Hollandse Gouda en Noord-Hollandse Edammer, evenals voor Kanterkaas, Kanterkomijnekaas en Kanternagelkaas, en zijn door de Europese Commissie goedgekeurd. Op basis hiervan genieten deze kaassoorten bescherming van de oorsprongsbenaming, mits zij voldoen aan de eisen die in de onderscheiden productdossiers zijn vastgelegd.

Eén van de eisen waaraan moet worden voldaan is, dat de melk voor de bereiding van deze kaas uitsluitend afkomstig is uit het in het betreffende productdossier beschreven gebied. Bovendien mag alleen kaas die in datzelfde gebied is geproduceerd, als BOB-kaas worden aangeduid en verhandeld. Op de etikettering moet het Europese logo voor BOB-producten worden aangebracht met in hetzelfde gezichtsveld de naam die in het productdossier is vastgelegd.

Het toezicht beperkt zich tot de 2 producenten van Noord-Hollandse Gouda en de 12 bereiders van Boeren Leidse met sleutels, alsmede op de opvolgende bereiders van kaas die deze kaassoorten rijpen. Voor Noord-Hollandse Gouda is in eind 2018 bij de eerste en opvolgende bereiders de wijze van controle uitgebreid zodanig dat deze meer in overeenstemming is met de traditioneel vastgelegde frequenties van controles en monsternemingen.

Er is in 2019 geen kaas geproduceerd en verhandeld onder de beschermde oorsprongsbenamingen 'Noord-Hollandse Edammer', 'Kanterkaas', 'Kanterkomijnekaas' en 'Kanternagelkaas'.

Beschermde geografische aanduiding (BGA)

Een groot deel van de in Nederland geproduceerde natuurgerijpte fabriekskaas

2. ACTIVITEITEN COKZ

wordt als 'Gouda Holland' en 'Edam Holland' bereid en verhandeld. Aldus aangeduid en voorzien van de term 'beschermde geografische aanduiding' of de afkorting daarvan, genieten de betreffende kaassoorten bescherming in het kader van Verordening (EU) Nr. 1151/2012. De eisen waaraan deze kaassoorten moeten voldoen zijn vastgelegd in de desbetreffende productdossiers. Deze zijn door de dossierhouder, de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO), ter registratie bij de Europese Commissie ingediend.

Het COKZ is in de Regeling dierlijke producten aangewezen om toe te zien op de naleving van de eisen die in de genoemde productdossiers zijn vastgelegd. Het toezicht vindt plaats bij de producenten en opvolgende bereiders van deze kaassoorten. Er zijn in Nederland 14 producenten van Gouda Holland en/of Edam Holland. Er zijn 40 opvolgende bereiders.

Het toezicht is uitgewerkt in het Controlereglement COKZ BGA Gouda Holland en Edam Holland. Dit reglement is door het COKZ-bestuur vastgesteld en door de Staatssecretaris van Economische Zaken goedgekeurd.

Registratie BGA Hollandse geitenkaas

Sinds 2016 wordt controle uitgevoerd van de BGA Hollandse geitenkaas. Er zijn in Nederland vier producenten die zich fabrieksmatig bezighouden met de productie van deze beschermde kaassoort en zijn er 18 opvolgende bereiders waar deze BGA Hollandse geitenkaas verder gerijpt wordt.

'Hollandse geitenkaas' is een traditionele, geografische benaming voor een halfharde, in Nederland geproduceerde natuur- of foliegerijpte kaas. De kaas wordt bereid overeenkomstig een eeuwenoud productieproces van Goudse kaas. Ze moet volledig worden geproduceerd van geitenmelk die is gewonnen van de Nederlandse Witte Geit of kruisingen van deze geit met andere melktypische geitenrassen. Bovendien moet de melk uitsluitend afkomstig zijn van in Nederland gevestigde geitenbedrijven. 'Hollandse geitenkaas' wordt minimaal 25

2. ACTIVITEITEN COKZ

dagen natuurlijk gerijpt met een korstontwikkeling, of als korstloze kaas in een folieverpakking gerijpt tot een consumentgereed product. Natuurlijke rijping met een korstontwikkeling mag alleen in Nederland plaatsvinden.

Het desbetreffende door de Nederlandse geitenzuivel organisatie (NGZO) bij de Europese Commissie ingediende productdossier werd in mei 2015 door de Europese Commissie officieel geregistreerd. In het productdossier en in de Regeling dierlijke producten (Wet dieren) is vastgelegd dat het COKZ als toezichthouder is aangewezen. Dit toezicht wordt uitgevoerd aan de hand van een door het COKZ-bestuur in 2015 vastgesteld controleprogramma Hollandse geitenkaas.

Gegarandeerde traditionele specialiteit (GTS)

‘Boerenkaas’ is een gegarandeerde traditionele specialiteit (GTS). Met deze benaming aangeduid, en voorzien van de bijbehorende term of afkorting en het specifieke Europese GTS-logo, geniet de ‘Boerenkaas’ op de Europese markt bescherming, mits zij voldoet aan de eisen die zijn vastgelegd in het productdossier ‘Boerenkaas’. Dit productdossier is eertijds ingediend door de Bond van Boerderijzuivelbereiders in het kader van Verordening (EU) Nr. 1151/2012).

Krachtens bepalingen in de Regeling dierlijke producten staat alle kaas die als ‘Boerenkaas’ wordt geproduceerd en verhandeld, onder toezicht van het COKZ. Het toezicht wordt ook hier uitgevoerd op basis van een door het COKZ-bestuur vastgesteld, en de Nederlandse overheid goedgekeurd controlereglement.

‘Boerenkaas’ wordt geproduceerd door 215 boerderijzuivelbereiders. Kaas die niet voldoet aan de eisen van het productdossier ‘Boerenkaas’, mag niet als zodanig aangeduid op de markt worden gebracht, maar moet bij verhandeling op andere wijze worden aangeduid en gepresenteerd. In het verslagjaar is veel onderzoek gedaan naar de “echtheid” van Boerenkaas.

2. ACTIVITEITEN COKZ

2.2 EU-HYGIËNEVERORDENINGEN

De EU-hygiëneverordeningen stellen voorschriften voor alle levensmiddelenbedrijven. Levensmiddelenbedrijven in de melk- en zuivelsector zijn:

- Melkveehouderijen;
- Fabrieksmatige bereiders van zuivelproducten;
- Opvolgende bereiders (verdere verwerking, veredeling en opslag van zuivelproducten);
- Boerderijzuivelbereiders en kleinschalige bereiders;
- Opslaglocaties van zuivelproducten;
- Bereiders van bijzondere voeding.

Voor deze bedrijven is het COKZ aangewezen als toezichthouder.

Toezicht melkveehouderij

Nederland telt ongeveer 16.500 melkveehouderijen, waarbij naast koemelkveehouderijen er ook geitenmelk- en schapenmelkveehouderijen en enkele paarden- en buffelmelkerijen zijn. De meeste melk wordt geleverd aan een zuivelonderneming die dit verwerkt tot zuivelproducten. Alle ontvangers van boerderijmelk hebben borgingssystemen voor de melkveehouderij waarin ook de voorschriften van de EU-hygiëneverordeningen zijn geïmplementeerd. Bijna alle melkveehouderijen in Nederland vallen onder een dergelijk borgingssysteem. De controles op de borgingssystemen wordt uitgevoerd door private organisaties. Bij de melkveehouderijen die niet onder een borgingssysteem vallen, wordt direct toezicht toegepast door het COKZ.

In 2019 heeft COKZ steekproefsgewijze onaangekondigde inspecties uitgevoerd bij een aantal melkveehouderijen met een borgingssysteem.

Tevens is in 2019 beoordeeld in welke mate er sprake is geweest van MRL-

2. ACTIVITEITEN COKZ

overschrijdingen van antibiotica in de melkveehouderij en hoe vaak, en met welke reden, er melkweigering is toegepast door de ontvanger van boerderijmelk bij melkveehouderijen.

Toezicht zuivelproducenten en opslaglocaties

Door het COKZ wordt risico-gebaseerd jaarlijks of twee jaarlijks bij alle Nederlandse zuivelproducenten een audit of inspectie uitgevoerd. Elk jaar wordt er een onderwerp vastgesteld dat tijdens alle uit te voeren audits extra aandacht krijgt.

In totaal zijn 828 beoordelingen uitgevoerd.

Afhandeling van tekortkomingen door het COKZ heeft plaatsgevonden overeenkomstig het interventiebeleid van de NVWA. Naast het opmaken van schriftelijke waarschuwingen en rapporten van bevindingen wordt bij betrokken bedrijven tevens een herbeoordeling uitgevoerd.

Bedrijfscategorie	2019	2018
Fabrieksmatige (incl. opvolgende) bereiders van zuivelproducten	271	337
Kleinschalige bereiders en boerderijzuivelbereiders	501	564
Opslaglocaties van zuivelproducten	36	49
Zuigelingenfabrikanten	20	23
Totaal	828	973

2. ACTIVITEITEN COKZ

Monsterneming en onderzoek

Het COKZ voert monsterneming en onderzoek uit om te controleren of zuivelproducten aan de gestelde normen voldoen. De verschillende productsoorten worden o.a. onderzocht op microbiologische criteria. De frequentie van het onderzoek per productsoort is gebaseerd op een risicoanalyse. In 2019 is bij de fabrieksmatige bereiders met eenzelfde frequentie als in 2018 bemonsterd en onderzocht op voedselveiligheidscriteria.

Bij de boerderijzuivelbereiders/kleinschalige bereiders en bij de bereiders van bijzondere voeding is ook bemonsterd. Hier richt het onderzoek zich op zowel voedselveiligheid criteria als proceshygiëne-indicatoren.

Er is o.a. onderzocht op de volgende parameters:

Listeria monocytogenes, *Salmonella*, *Coagulase positieve Staphylococci*, *Escherichia coli*, *Shigatoxine producerende Escherichia coli (STEC)*, *Enterobacteriaceae*, *Cronobacter spp.* en *Bacillus cereus*.

MONSTERNEMING EN ONDERZOEK OP STEC VAN RAUW-MELKSE EN/OF OPPERVLAKE GERIJPTE KAAS

In 2019 zijn bij 15 kaasproducenten en 4 versnijders van rauwmelkse kaas en/of oppervlakte gerijpte kaas monsters genomen ten behoeve van het onderzoek op STEC. Er zijn 39 monsters genomen en onderzocht. In 1 monster is STEC aangetroffen.

2.3 VERORDENING DIERLIJKE BIJPRODUCTEN

In de Europese Unie is de Verordening dierlijke bijproducten (Verordening (EG) 1069/2009) van kracht, waarvan een nadere uitwerking bestaat in de

2. ACTIVITEITEN COKZ

vorm van Verordening (EG) 142/2011. Deze voorschriften zijn in Nederland geïmplementeerd krachtens de Wet Dieren en nader uitgewerkt in het Besluit en de Regeling dierlijke producten. In de Verordening zijn voorschriften vastgelegd voor de verwerking van dierlijke producten die niet bestemd zijn of bestemd worden voor menselijke consumptie. Afhankelijk van de aard van het product kunnen dierlijke bijproducten onder meer bestemd worden voor dierlijke consumptie, vergisting, compostering of verbranding. Bescherming van de voedselveiligheid en diervoederveiligheid zijn daarbij leidende principes.

Het COKZ heeft ook in 2019, in opdracht van de NVWA, inspecties uitgevoerd bij zuivelproducenten. Deze inspecties zijn geïntegreerd in de inspecties die in het kader van het EU-Hygiënepakket worden uitgevoerd.

2.4 EXPORTCERTIFICATEN EN AANSLUITMODULE

Het COKZ is namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangewezen voor het afgeven van gezondheids- en andere productcertificaten ten behoeve van de export van Nederlandse zuivelproducten bestemd voor de humane consumptie. De NVWA is bevoegd tot de afgifte van veterinaire certificaten. Het COKZ verzorgt de voorbereiding van de afgifte van NVWA-certificaten voor zuivelproducten. Hiermee is er voor de zuivelsector één loket in Leusden voor de afgifte van alle exportcertificaten.

De garantie voor een betrouwbare afgifte van exportcertificaten is in het algemeen gebaseerd op de volgende controleprogramma's die door het COKZ worden uitgevoerd:

- de inspecties die het COKZ bij zuivelbedrijven uitvoert in het kader van Verordening (EG) nr. 853/2004 voor specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong;

2. ACTIVITEITEN COKZ

- het controleprogramma in het kader van de Wet dieren;
- het controleprogramma in het kader van de zogenaamde aansluitmodule Gezondheids- en andere productcertificaten. De eisen waaraan de producten in deze module moeten voldoen zijn ontleend aan de Warenwet. Bedrijven die zich aansluiten voor dit controleprogramma, kunnen op een eenvoudige manier gezondheidscertificaten van het COKZ verkrijgen, omdat zij continu onder toezicht staan van het COKZ.

Tabel Controleprogramma's, ontwikkeld in het kader van de aansluitmodule Gezondheids- en andere productcertificaten

- Boter
- Melkvet
- Boterproducten ander dan boter en melkvet
- Kaas bij de kaasfabriek
- Kaas bij opvolgende bereiders van geraspte en versneden kaas
- Geraspte kaas
- Smeltkaas en smeltkaaspoeder
- Kwark/verse kaas
- Producten bereid door het stremmen van melk met melkvreemd vet en aansluitend rijpen bij de fabriek, het rijpingsbedrijf en de bereiders van het geraspte en versneden product
- Kaas bij boerderijzuivelbereiders en opvolgende bereiders van uitsluitend kaas bereid door boerderijzuivelbereiders
- Melkpoeder
- Weipoeder
- Poedervormige melkproducten, andere dan melkpoeder, weipoeder en zuigelingenvoeding
- Geëvaporeerde melk
- Rauwe c.q. gethermiseerde resp. gepasteuriseerde aanvullingsmelk
- Gepasteuriseerde consumptiemelk en vloeibare melkproducten op basis van gepasteuriseerde melk
- Gecondenseerde melk met suiker

2. ACTIVITEITEN COKZ

- Gesteriliseerde melk resp. UHT-verhitte consumptiemelk en vloeibare melkproducten op basis van gesteriliseerde resp. UHT-verhitte melk
- Buitenlandse en niet-zuivelgrondstoffen
- Consumptie-ijs op basis van melk
- Export Rusland/Douane Unie
- Export Algerije
- Export China
- Export Brazilië

In 2019 heeft het COKZ 49.111 certificaten verstrekt aan het zuivelbedrijfsleven. Daarmee is het aantal certificaten opnieuw toegenomen (2018: 48.169). Het aantal in Leusden afgegeven veterinaire certificaten nam eveneens verder toe: in 2019 werden 34.526 certificaten verstrekt (2018: 33.220). Niet eerder werden bij of door het COKZ in één jaar zoveel exportcertificaten afgegeven. Een aantal opvallende stijgers in 2019 waren Oekraïne, Marokko en Saoedi Arabië. Voor Chili en Argentinië werden aanzienlijk minder certificaten afgegeven.

Ook in 2019 blijft China de koploper wat betreft het aantal afgegeven certificaten. In 2019 is er ook een aantal projecten gerealiseerd, zowel voor het zuivelbedrijfsleven als voor het COKZ.

Voor het zuivelbedrijfsleven is een pilot gestart dat voor buitenlandse kaas product in e-CertNL geen uploads meer hoeven worden toegevoegd. Verder is er per 1 augustus geen partijcontrole meer voor geraspte kaas, dit is verwerkt in een nieuwe aansluitmodule.

Het COKZ is in juni 2019 verhuisd naar een CO₂ neutraal pand. Het COKZ heeft verder een groot project uitgevoerd om op ICT vlak klaar te zijn voor de toekomst.

2. ACTIVITEITEN COKZ

Aantal afgegeven certificaten

Instantie	2019	2018	2017
COKZ	49.111	48.169	46.990
Veterinair	34.526	33.220	30.536
Totaal	83.637	81.389	77.526

BREXIT

In 2019 is veel aandacht besteed aan de voorbereiding voor eventuele werkzaamheden met betrekking tot exportcertificering indien noodzakelijk bij uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Het VK wordt daarmee meteen het grootste derde land voor export van zuivel, eieren en ei producten. Voor zuivel is de controleaanpak dat er periodiek (maandelijks) controles zijn van de bedrijven waarbij monsterneming plaatsvindt voor onderzoek op samenstelling, microbiologie en verontreinigingen. Hierdoor zijn van de zuivelproducten zodanig veel resultaten dat direct exportcertificaten kunnen worden verstrekt. Ook in geval van export naar het VK. Voor de export van ei producten is een soortgelijke systeem van controle ontwikkeld als voor zuivel. Op basis hiervan kan i.p.v. controle van elke partij voorafgaand aan verstrekking van een exportcertificaat meteen na aanvraag een exportcertificaat worden verstrekt.

Daarnaast is er een aparte website gemaakt om het laatste nieuws omtrent de Brexit te publiceren.

2. ACTIVITEITEN COKZ

2.5 AUDITS/BUITENLANDSE DELEGATIES

Verenigde Staten (FSIS) 6 – 21 mei 2019

In de periode van 6 mei t/m 21 mei is een inspectie uitgevoerd door de FSIS (Food Safety and Inspection Service, USDA) van de Verenigde Staten van het systeem van toezicht in de vlees en eiprodukten sector in Nederland. Specifiek voor de productie van eiprodukten bestemd voor VS wordt door het COKZ een inspectieprogramma toegepast waarbij tijdens de gehele productie van ei product een inspecteur aanwezig is en dat er alleen schone A-kwaliteit eieren worden verwerkt. Een belangrijke opmerking is wederom het voldoende schoon zijn van de eieren. Hierover zijn opnieuw afspraken gemaakt voor verbetering.

China (GACC) 15 – 19 juli 2019

De General Administration of Customs of the People's Republic of China (GACC) heeft een inspectie uitgevoerd in Nederland in de sector vlees en zuivel van 15 – 19 juli 2019. Ten aanzien van zuivel is één zuivelbedrijf bezocht en drie zuigelingenvoedingbedrijven. Bij de zuigelingenvoedingbedrijven ging het om nieuwe bedrijven waarvoor eerst inspectie nodig is alvorens een bedrijf geregistreerd wordt. De bevindingen van de GACC beperken zich tot kleine tekortkomingen. De bedrijven hebben hiervoor een verbeterplan opgesteld. Rapportage heeft oktober 2019 plaatsgevonden. Verificatie van realiseren van de verbetermaatregelen zal eerste kwartaal 2020 plaatsvinden door het COKZ. Hierover zal via NVWA en het Ministerie LNV aan GACC worden gerapporteerd.

Verenigde Staten (FDA) 12 – 20 november 2019

Van 12 – 20 november heeft een inspectie plaatsgevonden van de sector levensmiddelen in Nederland door de FDA US Food & Drug Administration. In het bijzonder was het onderwerp hierbij de uitvoering van het toezicht door de bevoegde autoriteit. Onderdeel hiervan was ook de zuivelsector. Hiertoe

2. ACTIVITEITEN COKZ

is een tweetal kaasfabrieken bezocht. Doel van de FDA inspectie was om de gelijkwaardigheid van het toezicht in de EU-lidstaten te vergelijken met het toezicht dat in de VS wordt uitgevoerd met herziene regelgeving op het terrein van levensmiddelen.

Mogelijk dat, in geval een mate van gelijkwaardigheid wordt geconcludeerd, de FDA stopt met het inspecteren van individuele bedrijven in de EU alvorens toegang tot de VS wordt verleend.

Saudi Arabië (SFDA) 9 – 19 december 2019

De Saudi Food & Drug Authority (SFDA) van Saudi Arabië heeft van 9 – 19 december 2019 een inspectie in Nederland uitgevoerd van zuigelingenvoedingbedrijven die exporteren naar Saudi Arabië. SFDA is onder de indruk van het hoge niveau van kwaliteit en hygiëne in de bedrijven. In de bedrijven zijn slechts kleine tekortkomingen geconstateerd. Na rapportage door SFDA zal het COKZ de bedrijven inspecteren op het opheffen van deze kleine tekortkomingen. Vervolgens zal via NVWA en het Ministerie van LNV aan de SFDA hierover worden gerapporteerd.

2.6 INTERVENTIEREGELINGEN

2.6.1 Particuliere opslag van boter

Particuliere opslag van boter is een regeling waarbij door natuurlijke of rechtspersonen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) contracten kunnen worden afgesloten om boter tijdelijk uit de markt te nemen en voor eigen rekening en risico op te slaan in vrieshuizen. De ondernemers moeten in de EU zijn gevestigd en in een BTW-register in de EU zijn ingeschreven. Het gaat om in de EU geproduceerde boter die in Nederland in een vrieshuis wordt opgeslagen. De contractant ontvangt voor de opslag van de RVO een vergoeding.

2. ACTIVITEITEN COKZ

De voorwaarden voor de regeling zijn gebaseerd op de Verordening (EU) nr. 1308/2013, Uitvoeringsverordening (EU) nr. 947/2014 tot opening van de particuliere opslag voor boter en tot voorafgaande vaststelling van het steunbedrag, laatstelijk gewijzigd bij uitvoeringsverordening (EU) nr. 2016/224, inzake de verlenging van de indientermijn voor aanvragen (PB L 41 van 17 februari 2016).

COKZ is in de regeling aangewezen als bevoegde autoriteit en is bevoegd tot het verrichten van monsteranalyses (boter) die op grond van de regelgeving moeten plaatsvinden ten einde vast te stellen of aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. In 2019 zijn geen monsters boter in het kader van deze regeling geanalyseerd.

2.6.2 Openbare opslag van magere melkpoeder

Openbare opslag van magere melkpoeder is een regeling waarbij magere melkpoeder voor interventie kan worden aangeboden in een vastgestelde periode. Dit gebeurt als prijzen van magere melkpoeder onder een bepaald niveau dalen, bijvoorbeeld destijds door de Russische boycot of zoals in 2015 en 2016 als gevolg van een te veel aan melk in de EU na het beëindigen van de Superheffing. Aankoop vindt plaats tegen een vaste interventieprijs en er kan een maximale hoeveelheid magere melkpoeder worden aangekocht worden in de EU. Elke in de Gemeenschap gevestigde en voor BTW-doeleinden geregistreerde marktdeelnemer mag magere melkpoeder voor interventie aanbieden.

De magere melkpoeder wordt na verloop van tijd weer op de markt gebracht. De voorwaarden van deze aankoopregeling vloeien voort uit Europese en nationale regelgeving, met name de Verordening (EU) nr. 1308/2013, Uitvoeringsverordening (EU) nr. 948/2014 tot opening van de particuliere opslag voor magere melkpoeder en tot voorafgaande vaststelling van het steunbedrag, laatstelijk gewijzigd bij uitvoeringsverordening (EU) nr. 2018/154, inzake de verlenging van de indientermijn voor aanvragen.

2. ACTIVITEITEN COKZ

De aangeboden melkpoeder moet aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen. De controle en de bemonstering van het geleverde magere melkpoeder in het opslagpand worden uitgevoerd door de NVWA. De monsters worden in duplo genomen. Als er bij de chemische analyse een afkeuring plaatsvindt dan kan de aanbieder van het magere melkpoeder herkeuring aanvragen. In de Regeling Interventie is opgenomen dat het RIKILT voor het onderzoek het eerste laboratorium is en het COKZ verantwoordelijk is voor de analyse van de monsters bij heronderzoek. In 2019 zijn in dat kader geen monsters magere melkpoeder voor heronderzoek geanalyseerd.

2.7 CROSS COMPLIANCE MELKVEEHOUDERIJBEDRIJVEN

Er is een Europese Raadsverordening (EG) nr. 1782/2003 van kracht die voorschriften bevat voor de steunverlening aan landbouwers. Deze verordening bepaalt dat landbouwers voor het verkrijgen van de volledige steun moeten voldoen aan een aantal randvoorwaarden. Een van deze randvoorwaarden is het naleven van wettelijke eisen (beheereisen) door landbouwers. Het gaat om eisen op het gebied van milieu, volksgezondheid, diergezondheid, plantgezondheid en dierenwelzijn. De eisen zijn opgenomen in 19 Europese richtlijnen of verordeningen en de daarbij behorende uitvoeringsverordeningen. Het gaat daarbij niet om de complete richtlijn of verordening, maar om een beperkt aantal specifieke artikelen daaruit. De eisen zijn voor alle landbouwers in de EU gelijk.

In het kader van dit Gemeenschappelijk Landbouwbeleid moet de overheid elk jaar bij primaire landbouwbedrijven die premie aanvragen controleren op de genoemde wettelijke eisen ("cross compliance"). De selectie van deze bedrijven gebeurt op basis van risicoanalyse. De controle vindt plaats door de controleurs die de landbouwbedrijven (regulier) bezoeken. Het ministerie van LNV heeft COKZ opdracht gegeven een onderdeel van de genoemde wettelijke eisen uit te voeren bij de door de overheid geselecteerde melkveehouderijbedrijven. COKZ heeft deze opdracht gekregen omdat COKZ reeds als toezichthouder

2. ACTIVITEITEN COKZ

op de hygiëneregelgeving voor de zuivel in Nederland controles bij de melkveehouderijbedrijven uitvoert. In Nederland is voor de coördinatie van cross compliance de NVWA door het Minister van LNV aangewezen als de Coördinerende Controle Autoriteit.

3.

ACTIVITEITEN NCAE

3. ACTIVITEITEN NCAE

3.1 WET DIEREN: HANDELSNORMEN EIEREN EN PLUIMVEEVLEES

Inleiding

Het toezicht in het kader van de EU-hygiëneverordeningen en de Wet dieren op de naleving van eisen met betrekking tot eieren (hygiëne-eisen, handelsnormen en dierlijke bijproducten) en pluimveevlees (handelsnormen) is sinds 1 juli 2012 ondergebracht in een afzonderlijke dienst van het COKZ: de Nederlandse Controle Autoriteit Eieren (NCAE). De wijze waarop het toezicht wordt uitgeoefend is vastgelegd in een specifiek controlereglement. Dit reglement is door het bestuur van het COKZ vastgesteld en vervolgens door de overheid goedgekeurd.

Eieren

Met betrekking tot eieren zijn in EU-verband handelsnormen van toepassing, welke zijn vastgelegd in Verordening (EG) Nr. 589/2008 (handelsnormen voor eieren). Deze verordening is een uitvoeringsverordening in het kader van de gemeenschappelijke marktordening op basis van Verordening (EU) Nr. 1308/2013 (de 'Integrale GMO-verordening'). Op basis van deze verordening worden controles bij pluimveehouders, verzamelaars, pakstations, grossiers, eiproducentfabrikanten en -handelaren uitgevoerd. Bij de controles wordt nagegaan of de producentencode en het juiste houderijsysteem (kooi, scharrel, vrije uitloop) op de eieren is aangebracht, of de T.H.T.-datum correct is, de transportaanduidingen kloppen, de eieren binnen de gestelde termijn zijn gesorteerd op kwaliteit en gewicht en dergelijke.

De NCAE is krachtens bepalingen in de Regeling dierlijke producten (Wet dieren) bevoegd het toezicht op dit terrein in Nederland uit te voeren.

Pluimveevlees

Ook met betrekking tot pluimveevlees zijn er in de Europese Unie

3. ACTIVITEITEN NCAE

handelsnormen van toepassing. Ook hier gaat het om een verordening op basis van eerder genoemde Verordening (EU) Nr. 1308/2013. Het betreft Verordening (EG) Nr. 543/2008 (handelsnormen voor vlees van pluimvee). De NCAE houdt toezicht op de naleving van de regels en ontleent ook in dit geval haar bevoegdheid op dit punt aan bepalingen in de Regeling dierlijke producten (Wet dieren). Op basis van deze verordening worden controles uitgevoerd bij pluimveeslachterij en uitsnijderijen. Bij deze bedrijven wordt gecontroleerd of

- de benamingen waaronder het pluimveevlees wordt verkocht (vers, (diep) bevroren e.d.) correct zijn;
- de etikettering, aanbiedingsvorm en reclame met betrekking tot voor de eindverbruiker bestemd vlees van pluimvee aan de in de handelsverordening gestelde eisen voldoen;
- op het etiket van vers pluimveevlees de datum van minimale houdbaarheid vervangen is door de uiterste consumptiedatum;
- op het etiket van voorverpakt vlees van pluimvee of op de voorverpakkingen of op het daaraan gehechte etiket tevens het erkenningsnummer van het slachthuis of de uitsnijderij is aangebracht;
- op de voorverpakkingen het gewicht van het product, bekend als “nominaal gewicht”, is vermeld.

Bij pluimveeslachterijen wordt ook gecontroleerd op het watergehalte van het vlees.

Ook wordt bij vleeskuikenbedrijven en -slachterijen gecontroleerd op de facultatieve vermelding: “scharrelbinnengehouden” en “scharrel met uitloop” (artikel 11 resp. 12 van de Verordening (EG) nr. 543/2008). Deze vermelding mag uitsluitend worden gebruikt als de bezettingsdichtheid per vierkante meter vloeroppervlakte niet meer bedraagt dan 25 kg (resp. 27,5 kg), er niet meer dan 15 (resp. 13) kuikens per m² zijn en de kuikens na minimaal 56 dagen worden geslacht. Bij “scharrel ... met uitloop” gelden nog aanvullende eisen: de dieren moeten ten minste gedurende de helft van hun leven overdag voortdurend toegang hebben gehad tot een uitloopruijnte in de vrije lucht, waarbij elk dier beschikt over ten minste 1 m² grondoppervlak en er zijn eisen gesteld aan de

3. ACTIVITEITEN NCAE

grootte van de uitlooptuiken. Op grond van de verordening moeten alle koppels vleeskuikens worden gecontroleerd.

Importpluimveevlees

De lidstaten van de Europese Unie en de Europese Commissie hebben in het kader van de handelsnormen bepaald dat er met betrekking tot de import van pluimveevlees uit derde landen steekproefsgewijs moet worden gecontroleerd op het watergehalte van dit pluimveevlees. De NCAE is in Nederland belast met het toezicht op de naleving van de gestelde eisen. Per kalenderjaar worden 200 monsters genomen en onderzocht op het waterhalte.

Stalmeting

De overheid heeft in 2015 besloten tot het ontwikkelen van een publiek register waarin van alle stallen voor het houden van legpluimvee relevante gegevens worden vastgelegd. Dit besluit is genomen omdat gegevens over de bezettingsgraad van de pluimveestallen ontbrak. De NCAE is op verzoek van de overheid in 2015 begonnen met het meten van de pluimveestallen, en heeft deze werkzaamheden in 2016, 2017, 2018 en 2019 voortgezet. Deze metingen zijn van belang om te kunnen nagaan hoeveel kippen er in een stal gehuisvest mogen worden. De metingen omvatten zowel IKB- als niet-IKB-bedrijven. Voor het verrichten van de stalmetingen is een termijn van drie jaar uitgetrokken.

In verband met aviaire influenza (vogelgriep) konden pluimveehouders in 2018 in een aantal periodes niet worden bezocht. In 2018 werd het aantal metingen tevens beperkt door het Fipronil incident van 2017. Hierdoor is een achterstand opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Het meten van de stallen is in ieder geval in 2019 nog voortgezet.

3. ACTIVITEITEN NCAE

3.2 EU-HYGIËNEVERORDENINGEN

De EU-hygiëneverordeningen stellen voorschriften voor alle levensmiddelenbedrijven. Levensmiddelenbedrijven in de eiersector zijn:

- Legeindpluimveehouderijen;
- Verzamelaars;
- Pakstations;
- Eiproductenfabrikanten;
- Eiproductenhandelaren.

Voor deze bedrijven is de NCAE aangewezen als toezichthouder. Afhandeling van tekortkomingen door de NCAE vindt plaats overeenkomstig het interventiebeleid van de NVWA. Naast het opmaken van schriftelijke waarschuwingen en rapporten van bevindingen wordt bij betrokken bedrijven tevens een herbeoordeling uitgevoerd.

Legeindpluimveehouderijen

Nederland telt ongeveer 870 legeindpluimveehouderijen. Hiervan hebben circa 744 bedrijven een borgingssysteem waarin ook de eisen van het hygiënepakket zijn geïmplementeerd. Aangezien IKB Ei nog niet is geaccepteerd door ketenborging wordt hier in de controle frequentie geen rekening mee gehouden. Alle legeindpluimveehouderijen worden eenmaal per 3 jaar gecontroleerd.

Verzamelaars en pakstations

In totaal zijn er 11 geregistreerde verzamelaars en 117 pakstations van eieren. Bij verzamelaars wordt jaarlijks een inspectie uitgevoerd. Bij pakstations wordt jaarlijks een audit (aangekondigd) uitgevoerd. Additioneel wordt risico-gebaseerd toezicht uitgevoerd op de traceerbaarheid van de eieren. In 2019 heeft zich een incident voorgedaan bij de import van Spaanse eieren bij een pakstation welke besmet waren met Salmonella Enteritidis. De traceerbaarheid van de uitgeleverde

3. ACTIVITEITEN NCAE

eieren bleek in de praktijk ingewikkeld te zijn.

Eiproductenfabrikanten en -handelaren

Er zijn 19 eiproductenfabrikanten en 14 eiproductenhandelaren. Bij deze bedrijven wordt jaarlijks zowel een audit (aangekondigd) als inspectie (onaangekondigd) uitgevoerd. Additioneel wordt risico-gebaseerd toezicht uitgevoerd op de traceerbaarheid. In totaal zijn 450 beoordelingen uitgevoerd. Hieronder een overzicht van het aantal beoordelingen in 2019 vergeleken met 2018 per bedrijfscategorie:

Bedrijfscategorie	2019	2018
Eiproductenfabrikanten –en handelaren	87	70
Legeindpluimveehouders	237	318
Pakstations	120	300
Verzamelaars	6	9
Totaal	450	697

Er is geen rekening meer gehouden met het borgingssysteem, alle legeindpluimveehouders worden eenmaal per 3 jaar beoordeeld. Inspecties (onaangekondigd) bij pakstations zijn in 2019 komen te vervallen, het aantal uitgevoerde beoordelingen is dus lager dan 2018. Bij eiproductenfabrikanten- en handelaren zijn in 2019 de controles die uitgevoerd zijn bij de handelaren niet meegeteld.

Monsterneming en onderzoek

De NCAE voert bij eiproductenfabrikanten in het kader van de EU-hygiëne-verordeningen monsterneming en onderzoek uit om te controleren of

3. ACTIVITEITEN NCAE

eiproducten aan de gestelde normen voldoen. Onderzochte microbiologische parameters zijn *Listeria monocytogenes*, *Salmonella* en *Enterobacteriaceae*. Daarnaast vindt, steekproefsgewijs, onderzoek in eieren plaats op de aanwezigheid van dioxines, dioxine-achtige PCB's en bepaalde PCB's (Polychloorbifenyyl, zeer giftige chloorverbindingen).

3.3 VERORDENING DIERLIJKE BIJPRODUCTEN

In de Europese Unie is de Verordening dierlijke bijproducten (Verordening (EG) 1069/2009) van kracht, waarvan een nadere uitwerking bestaat in de vorm van Verordening (EG) 142/2011. Deze voorschriften zijn in Nederland geïmplementeerd krachtens de Wet dieren en nader uitgewerkt in het Besluit en de Regeling dierlijke producten. In de Verordening zijn voorschriften vastgelegd voor de verwerking van dierlijke producten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie. Afhankelijk van de aard van het product kan dit onder meer bestemd worden voor dierlijke consumptie, vergisting, compostering of verbranding. Bescherming van de voedselveiligheid en diervoederveiligheid zijn daarbij leidende principes. De NCAE heeft ook in 2019, in opdracht van de NVWA, inspecties uitgevoerd bij legeindpluimveehouderijen, verzamelaars, pakstations en eiproductenfabrikanten op het voldoen van deze bedrijven aan de voorschriften dierlijke bijproducten.

3.4 VOORCERTIFICERING EIEREN EN EIPRODUCTEN

Een voorcertificaat is een certificaat met gegevens over de productsoort, herkomst, bestemming en verklaringen m.b.t. de volksgezondheid en laboratoriumonderzoeken ten aanzien van een te exporteren partij. Een voorcertificaat wordt opgemaakt door een officiële controlerende instantie uit de betreffende sector en vormt de basis voor het opmaken van een veterinair certificaat door de certificerende dierenarts van de NVWA. In die gevallen waarin een bedrijf voor de export van consumptie-eieren en eiproducten naar

3. ACTIVITEITEN NCAE

derde landen een gezondheidscertificaat van de NVWA nodig heeft, met daarin verklaringen ten aanzien van volksgezondheid, laboratoriumonderzoeken en origine van het product en/of de grondstoffen, kan dit gezondheidscertificaat door de NVWA worden afgegeven op basis van een voorcertificaat van de NCAE. In 2019 is het aantal aanvragen van voorcertificaten voor het eerst sinds 2016 weer iets gestegen. In 2019 gaf NCAE 568 voorcertificaten af. In 2018 waren dit nog 470 voorcertificaten. Aangenomen mag worden dat doordat er in 2019 geen HPAI (vogelgriep) in Nederland is geweest dit de export positief heeft beïnvloed. De stijging van het aantal voorcertificaten is vooral te zien bij de bestemmingen Japan, Turkije en Israël. In 2019 werd het aantal landen waarmee Nederland bindende afspraken maakt over de veterinaire certificering ook weer verder uitgebreid. Deze afspraken betekenen voor de NCAE over het algemeen extra controlewerkzaamheden omdat het derde land aanvullende eisen stelt bovenop de EU-eisen.

3.5 CROSS COMPLIANCE PLUIMVEEHOUDERIJBEDRIJVEN

Met betrekking tot dit onderdeel wordt ook verwezen naar paragraaf 2.7. In het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (Verordening (EG) nr. 1782/2003) moet de overheid elk jaar bij primaire landbouwbedrijven die premie aanvragen controleren op de genoemde wettelijke eisen ("cross compliance"). De selectie van deze bedrijven gebeurt op basis van risicoanalyse. De controle op legeindpluimveehouderijbedrijven vindt plaats door de controleurs die deze bedrijven (regulier) bezoeken. Het ministerie van LNV heeft COKZ/NCAE opdracht gegeven een onderdeel van de genoemde wettelijke eisen uit te voeren bij de door de overheid geselecteerde pluimveehouderijbedrijven. COKZ/NCAE heeft deze opdracht gekregen omdat COKZ reeds als toezichthouder op de hygiëneregelgeving voor de eieren in Nederland controles bij de pluimveehouderijbedrijven uitvoert.

In Nederland is voor de coördinatie van cross compliance de NVWA door het Minister van LNV aangewezen als de Coördinerende Controle Autoriteit.

BIJLAGE

SAMENSTELLING VAN BESTUUR, COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN EN TUCHTGERECHT (MET ROOSTER VAN AFTREDEN)

Bestuur van het COKZ

Naam	Aftredend per 31-12:
Mr. Drs. Ing. D. Duijzer, <i>voorzitter</i>	2019
M.T.J.M. van Lith MPM	2021
Drs. F.J.P. van Luin	2022
Ir. C.A.C.J. Oomen, <i>vice-voorzitter</i>	2020
Ing. K.J. Visser	2019
Ir. W.J.H. van der Sande, <i>directeur, tevens secretaris-penningmeester COKZ</i>	

Commissie van Deskundigen Zuivel

In 2019 is het Reglement taken en bevoegdheden Commissie van Deskundigen Zuivel gewijzigd en is het traject gestart om nieuwe leden voor de Commissie te werven. Het streven is om de Commissie van Deskundigen in de eerste helft van 2020 bijeen te laten komen.

Technische Advies Commissie Eieren

Benoemd door LTO/NOP en NVP

Naam	Plaats
P. van Agt	Oirschot
Mevr. C. van der Spek	Houwerzijl
J. van Lierop	Asten-Heusden
J. Hardeman	Lunteren
Mevr. M. Bouwman-Romijn	Kootwijkerbroek
Ir. W.J.H. van der Sande, <i>directeur, tevens secretaris-penningmeester</i>	

BIJLAGE

Technische Advies Commissie pakstations/eiproductenbedrijven

Benoemd door Anevei

Naam	Plaats
Mevr. A. van Lith	Sterksel
J.A.C.R. van Hamersveld	Barneveld
J. Horn	Landsmeer
Ir. W.J.H. van der Sande, <i>directeur,</i> <i>tevens secretaris-penningmeester</i>	

Tuchtgerecht van het COKZ

Naam	Plaats	Deskundig voor:	
		Kaas	Eieren
Mr. Dr. G.M.F. Snijders, <i>voorzitter</i>	Eck en Wiel		
Mr. H.C.A. Walda, <i>vice-voorzitter</i>	Persingen		
Mr. J.S. Beukens, <i>secretaris</i>	Leusden*		

Overige leden:

Ing. C. Frikkee	Edam	x	
Ir. J. Heida	Oranjewoud	x	
Ing. W.R. Postma	Nijbroek	x	
Ing. R.C.T. van Schie	Warmond	x	
J. Bazuin	Asten		x
J.H. de Boed	Middelharnis		x
J. Brok	Enter		x

*Postbus 250, 3830 AG Leusden

BIJLAGE

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

Gebruikte afkortingen

BGA	Beschermde Geografische Aanduiding
BOB	Beschermde Oorsprongs Benaming
CLIENT	Controle Landbouwgoederen Import Export naar een Nieuwe Toekomst
COKZ	Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel
EZ	Ministerie van Economische Zaken
EU	Europese Unie
EU-HP	Hygiënepakket op basis van de EU-hygiëneverordeningen
Gemzu	Gemeenschappelijk zuivelsecretariaat
GTS	Gegarandeerde Traditionele Specialiteit
LKW	Landbouwkwaliteitswet
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LTO	Land- en Tuinbouw Organisatie
NCAE	Nederlandse Controle Autoriteit Eieren
NGZO	Nederlandse Geiten Zuivel Organisatie
NVWA	Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
NZO	Nederlandse Zuivel Organisatie
RMO	Rijdende Melk Ontvangst
RvA	Raad voor Accreditatie
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
ZBO	Zelfstandig Bestuurs Orgaan

COLOFON

Concept en realisatie

Aanjagers – www.aanjagers.nu

Het jaarverslag van het COKZ is ook te vinden op www.cokz.nl. Een papieren versie van dit jaarverslag kunt u aanvragen via gegevensverwerking@cokz.nl.

Stichting Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel

Fokkerstraat 1

Postbus 250, 3830 AG Leusden

Telefoon : 033 496 56 96

E-mail : info@cokz.nl

Website : www.cokz.nl

Nederlandse Controle Autoriteit Eieren

Fokkerstraat 1

Postbus 250, 3830 AG Leusden

Telefoon : 033 496 56 96

